

Energiecoöperatie heeft grote plannen voor de komende jaren

Campina Energie wil nog dit jaar twee windturbineparken mee opstarten

Het is druk bij Campina Energie. Tientallen nieuwe projecten worden onderzocht. Daarvan zal een deel nooit gerealiseerd worden, maar het toont wel aan hoeveel werk er op de plank ligt. "Mensen hebben begrepen dat ons klimaat een ernstig probleem vormt en willen concrete actie ondernemen", zegt Jef Van Eyck.

Jef Van Eyck is bestuurslid bij de cvba Campina Energie, die officieel het levenslicht zag in maart 2015. Maar de Kempische energiecoöperatie heeft een voorgeschiedenis. Campina Energie werd opgericht in de schoot van burgerbeweging De Koep. Ook daar zit Jef Van Eyck in het bestuur.

En 'echte' coöperatie

In 2013 organiseerde De Koep een zogenaamde 'volksvergadering', voor leden en niet-leden. De vraag op welke projecten de burgerbeweging zich in de toekomst zou moeten focussen, stond centraal. Iedereen mocht vrijblijvend ideeën en voorstellen lanceren. Heel dikwijls hoorden we dezelfde oproep: actie ondernemen op het vlak van hernieuwbare energie", herinnert Jef zich levendig. "Van het een kwam het ander. Wout Baert en Jos De Groot namen het voortouw. Vanuit De Koep werd Campina Energie geboren."

Daar ging bijna anderhalf jaar overheen, maar dat is perfect verklaarbaar. "Een coöperatie oprichten doe je niet zomaar. Daar komt wel wat bij kijken. Bovendien wilden we niet lopen voor we konden stappen. We hebben onze tijd genomen om de juiste mensen te vinden en alles grondig voor te bereiden. In dat kader kwam ook Mark Jacobs de kerngroep versterken."

Van Eyck benadrukt dat Campina Energie een zuivere coöperatie is, die voldoet aan de ICA-principes. "Ik wil het niet te technisch

Jef Van Eyck

Bestuurder Campina Energie

"De windturbines zijn al concreet, maar er staan ook een paar grote projecten voor zonnepanelen op stapel, op grote oppervlaktes."

Jef Van Eyck

Bestuurder Campina Energie

"Later dit jaar zal het opnieuw mogelijk zijn aandelen van Campina Energie te kopen. We gaan geld ophalen om nieuwe projecten te realiseren."

maken, maar er bestaan verschillende soorten coöperaties. Zo zijn er bijvoorbeeld coöperaties met A- en B-aandelen, waarbij de ene aandeelhouder meer te zeggen heeft dan de andere. Bij ons is dat niet zo. Elke aandeelhouder heeft één stem, ongeacht het aantal aandelen dat hij heeft. Wij onderschrijven alle ICA-principes. Je kan dat als een ethische code beschouwen. Ik vind het belangrijk om dat te vermelden, omdat het zegt wie wij zijn en waar wij voor staan."

En toen werd het stil

De coöperatie werd opgericht in maart 2015. "De zon en de wind zijn van iedereen!", luidde slogan. Maar er zou nog veel tijd overheengaan voor er een zonnepaneel geplaatst of een windmolen gezet zou worden. Eind 2017 draaiden er pas twee windmolens.

"En dan is dat eigenlijk nog heel snel", zegt Jef Van Eyck. "Vergeet niet dat wij een nieuwe speler op de markt waren en van de ene dag op de andere onderhandelingen moesten voeren met grote spelers als Luminus, Engie, Eneco en noem ze allemaal maar op. We weten waar we voor staan en we zijn niet bang om te onderhandelen. Maar je moet wel beslagen op het ijs komen en dat vraagt voorbereiding. Terwijl we hard studeerden, hebben we in die periode ook de werking van de coöperatie verijnd."

Campina Energie besliste om op drie manieren actief te zijn. "Ten eerste willen we windturbines en zonnepanelen realiseren. Daarnaast zetten we in op energiebesparing. Op dat vlak is nog altijd de grootste en snelste winst te boeken. Ten slotte willen we op termijn sociale initiatieven ontwikkelen in verband met energiearmoede. Eigenlijk mag je zeggen dat er na verloop van tijd nog een

vierde doelstelling bijgekomen is. Omdat we al heel vaak ondervonden hebben dat lokale overheden ook op zoek zijn naar antwoorden op energievraagstukken, willen we hen daarbij helpen. We laten de gemeentebesturen graag weten dat Campina Energie een goede en betrouwbare partner is, die hen kan helpen hun klimaatdoelstellingen te halen. Dubbel interessant, omdat de opbrengsten van plaatselijke en gemeentelijke energieprojecten terugvloeien naar de burgers en niet verdwijnen naar het buitenland."

700.000 euro op de rekening

Campina Energie kwam voor het eerst groot in het nieuws toen het in februari 2016 geld ophaalde. "Om de eerste projecten te kunnen verwesenlijken, hadden we geld nodig", zegt Jef. "In samenwerking met Eneco konden we twee windturbines plaatsen in Turnhout. Onze inbreng zou 20% zijn, omgerekend 500.000 euro. We schreven aandelen uit. Op twee weken tijd haalden we meer dan 700.000 euro op. Daarvoor hoefden we geen grote uitkeringen te beloven, integendeel. We deelden meteen mee dat het dividend 3 tot 4% zou bedragen, maar dat er de eerste jaren geen dividend zou uitbetaald worden. De turbines waren pas eind 2017 actief. Vorig jaar was het eerste jaar dat ze een volledig jaar draaiden. Het dividend wordt daarop gebaseerd. De Algemene Vergadering zal beslissen hoeveel er precies wordt uitgekeerd."

"Na amper twee weken, en net toen het geld binnenstroomde, zette Campina Energie een stop op die instroom. "We wilden geld hebben om ons deel van de twee windturbines te kunnen betalen. Meer niet. We willen niet zomaar geld inzamelen om het op onze rekening te zetten."

"Maar later dit jaar zullen we opnieuw aandelen uitgeven. Het is de bedoeling om flink wat nieuw geld op te halen; vermoedelijk een veelvoud van onze eerste oproep. Dat geld hebben we nodig om nieuwe projecten te kunnen realiseren."

Nieuwe turbines in de steigers

Gaat Campina Energie participeren in nieuwe windmolens? "We hebben de goede gewoonte om pas te communiceren over projecten als ze helemaal rond zijn. Je zal begrijpen dat ik de exacte locaties nog niet kan mededelen, want de kogel is nog niet helemaal door de kerk. Maar op twee

plaatsen in de Kempen zitten we toch al in een eindstadium van onderhandelingen. Heel waarschijnlijk plaatsen we, opnieuw in samenwerking met een grote speler, twee tot vier windmolens in de Kempen. We hopen nog in 2019, of begin 2020, te kunnen beginnen bouwen."

Komt Campina Energie daarmee nu plots op kruissnelheid? "Ja en nee", zegt Jef Van Eyck. "Voor de buitenwereld misschien wel, maar eigenlijk draaien wij al vanaf dag één op volle toeren. Onze coöperatie is nu eenmaal een ijsberg. Je ziet er maar een heel klein stukje van. 90% van het werk is voor een buitenstaander onzichtbaar."

"Er komen heel wat projecten op ons af en er zitten nog veel dossiers in de pijplijn. Alleen al wat het plaatsen van windturbines betreft, zijn we op dit moment - van veraf of dichtbij - betrokken bij een stuk of tien dossiers. Wat het plaatsen van zonnepanelen betreft, zijn er nog veel meer. Een deel daarvan zal wellicht niet gerealiseerd worden, want een project kan om duizend en één reden niet fout lopen. Bij sommige dossiers weten we na twee gesprekken al dat het niets wordt, bij andere loopt het pas na een jaar spaak. Juist omdat de kans zo groot is dat er niks van komt, communiceren we principieel niet over een project voor alle vergunningen in orde zijn."

Twee windturbines werden al gerealiseerd, twee nieuwe locaties kunnen binnenkort worden bekendgemaakt. Met de windmolens gaat het blijkbaar goed, maar wat scheelt er met de zonnepanelen? "Niets", zegt Jef. "Even geld nog. We onderhandelen momenteel over een paar grote projecten, op grote oppervlaktes."

Wind zorgt voor winst

Jef Van Eyck toont trots de cijfers van 2018; de omzet die de twee windmolens in Turnhout - letterlijk - gedraaid hebben. "Onze twee turbines hebben vorig jaar 5,5 ton CO₂ bespaard. Ze leverden de energie die overeenkomt met het jaarlijkse verbruik van 2.416 gezinnen. En dan moet je weten dat 2018 niet eens een goed 'windjaar' was. Het zijn cijfers die overtuigen. Investeren in hernieuwbare energie is de beste mogelijke klimaatactie die je kan voeren."

"De cijfers staven wat we vanuit de theorie al geleerd hadden: een windturbine kost 3 miljoen en ze brengt tijdens haar volle levens-



Jos De Groot, Jef Van Eyck, Wout Baert en Mark Jacobs van Campina Energie poseren bij een windmolen die voor 20% van de coöperatie, en dus van de burgers, is. FOTO JOREN DE WEERDT

Jef Van Eyck

Bestuurder Campina Energie

"In 2018 leverden onze twee windmolens de energie die overeenkomt met het gemiddelde jaarlijkse verbruik van 2.416 gezinnen."

duur, die geschat wordt op 20 tot 25 jaar, 5 miljoen op. Tel maar uit die winst, zeker als je de ruimte hebt om een aantal turbines te plaatsen."

Niet in mijn tuin

De grote vraag blijft waarom het zo moeilijk is om overheden te overtuigen om over te schakelen op hernieuwbare energie als de winst zo voor de hand ligt. Zijn er toch addertjes onder het gras? "Neen", zegt Van Eyck resoluut. "Het grootste probleem waarop wij stoten, is de termijn. Een

windturbine is zeer rendabel. Daar kan je niet eens over discussiëren, die cijfers liggen er. Maar je moet de rendabiliteit wel kunnen en durven bekijken op een periode van minstens 20 jaar. Op gemeentelijk vlak hebben we het dan over vier legislaturen."

We zien het daarom als een taak van Campina Energie om met gemeentebesturen in dialoog te gaan en partnerschappen af te sluiten. Dat gaat steeds beter. Veel van de projecten in onderzoek verlopen in zeer goede samenwerking met de gemeentebesturen."

Het zijn niet zozeer de plaatselijke overheden die overtuigd moeten worden. Bij elk nieuw windmolenproject dat voorgesteld wordt, zitten er ook veel verontruste burgers in de zaal. Met als gekend gevolg: "Ik ben vóór, zolang ze maar niet in mijn buurt neergepoot worden." Of dat niet extra vervelend is voor Campina Energie, dat enerzijds windturbines wil organiseren, maar anderzijds gegroeid is uit een burgerbeweging en daarom de kant van de burger moet kiezen? "Ik heb nog nooit de indruk

gehad dat ik tussen twee vuren zit", zegt Jef Van Eyck. "Campina Energie wil hernieuwbare energie produceren met en voor de burger. Maar 'de burger' moet je dan wel verstaan als een algemeen begrip en niet als elk individu afzonderlijk. Het algemeen belang moet primeren op het individueel belang. Ik verklaar me nader. Ik was ooit op een vergadering waar een buurtbewoner tegen de implantatie van windmolens was om esthetische redenen. Hij had er op geen enkele manier last van, maar hij vond ze niet

mooi. Kijk, het is die man zijn goed recht om een windmolen lelijk te vinden, maar volgens ons weegt dat dan niet op tegen de tonnen verminderde CO₂-uitstoot."

"De wetgeving rond windturbines is heel strikt. Het komt er samengevat op neer dat burgers geen hinder mogen ondervinden van zo'n turbine. Het is goed dat die regelgeving zo strikt is. Dat neemt al veel van de ongerustheid weg."

ROEL SELS